

MOK.dk

ÅRG. 56, NR. 17 12. FEBRUAR 2024

Er du en fisk?

? blup
blup

Fortabt.
Inspireret.
Sød nok.
Kan godt om mandagen.

Så er du måske den vi mangler på redaktionen.
Søg MOK nu på mok@mok.dk

fadl

OM MOK

MOK er din personlige kalender og opslagstavle. Proppet med alt det, der kunne interessere en medicinstuderende som dig. MOK udkommer hver mandag, og indeholder blandt andet nyt fra basisgrupper, Medicinerrådet, Studenterklubben og FADL, samt jobopslag målrettet medicinere. Og ikke mindst gøgl... Når MOK bliver sat op hver mandag, er det MOK-redaktionens opgave at fylde den overskydende plads i bladet med gøgl og pludselige indfald. Kvaliteten svinger, men vi synes altid selv at det er sjovt - og det håber vi også at du gør. Har du noget skørt eller vigtigt på hjerte, er du velkommen til at sende det ind til os - der er altid plads til dig i bladet.

Du kan læse mere om regler for indlæg på MOK.dk
Deadline er mandag kl.12, hvor vi tømmer brevkassen, mok@mok.dk.

Kys og kærlighed
Dit MOK

UGENS INPUT

PANUM HIGHLIGHTS

Vinterseminar i Sexekspresen d. 1.-3. marts og
månedsmøde d. 7. marts kl. 17

PUFF holder forskerskole d. 3. marts!

Studenterklubben holder lukket i uge 7 & 8

Klara har en åben weekend

Maria skal noget, men ved ikke hvad. Men hun skal have
blåt tøj på

Sine skal til Falster og misse

Younes skal til fastelavnsfest - men må ikke sige hvad
han skal klæde sig ud som

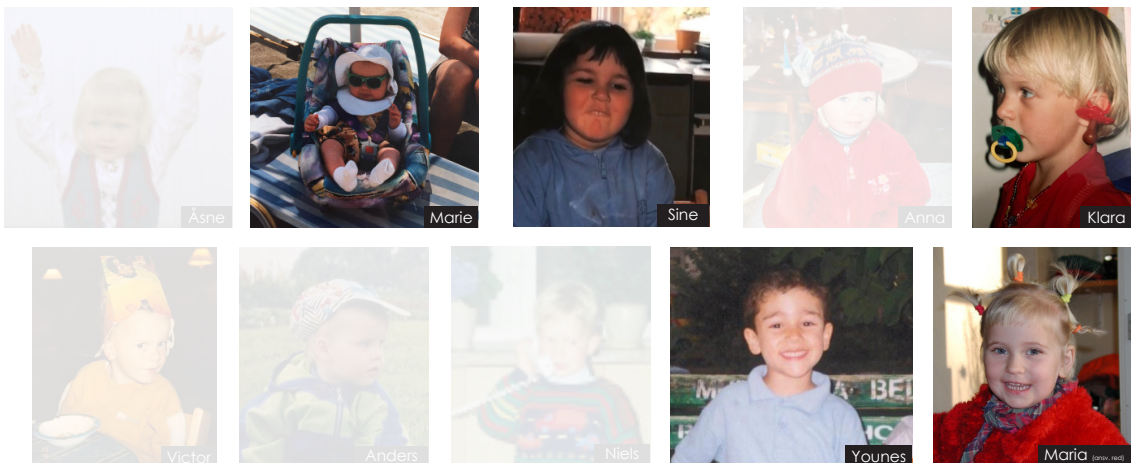
Marie overvejer at tage til lyngengen

Sine har aldrig fået østers ???

Younes har ikke behov for at have østers i sit liv
Klara synes at østers er mere en stemning end en smag

Marie har en date om at fange østers i Vadehavet

UGENS REDAKTION

Regler for indlæg findes på mok.dk

**HUSK: DEADLINE
MANDAG KL. 12.00!**

MOK udkommer hver onsdag i
semestermånederne, med undtagelse
af uge 41 samt ugen efter påske.

Ansvarshavende redaktør:
Maria Østberg
(ansvarshavende@mok.dk)
Indlæg til bladet bedes sendt til
mok@mok.dk og ikke til
ansvarshavende!

Denne uges forside: Maria

MedicinerOrganisationernes
Kommunikationsorgan
ISSN: 1904-3163 / net-udgave ISSN: 1904-
7827

Panum Institutet, bygn. 1.0.11
Blegdamsvej 3b,
2200 København N.

E-mail: mok@mok.dk
<http://www.mok.dk>

Tryk: Grafipro
Axeltorv 3
1609 København V

Oplag: 900

PATIENT PÅ HJEMMEBESØG

Klokken nærmer sig otte. Det er efterårsdagen. De lyse sommerdage har sagt deres farvel, og solen pirrer ved stadig at gemme sig bag horisonten. Foran mig tårner hospitalet sig tydeligt lyst op. Jeg står ved busstoppestedet. Det er søndag og der er 16 minutter til bussen ankommer. Kroppen er træt, som så ofte efter en nattevagt, og jeg ved efterårsbrisens kulde snart vil snige sig ind under min jakke. Før bussens ankomst. Tarveligt.

Bussens hydrauliske lyde var særligt charmerende den morgen. Måske var det weekendens stilhed, der som et blankt lærred gav plads til, at bussens gråbrune farvepalette af en lydprofil kunne skinne igennem. Træder ind i bussen og lader mit rejsekort momentant ødelægge søndagsroen. Jeg finder mig en siddeplads. Jeg har bussen for mig selv, men finder mig et sæde oppe ved bagenden, et sted hvor jeg kan holde mig anonym. I mellemtiden lukker dørene sig, og bussen løfter sig op igen, klar til at køre. En mekanisk symfoni. Der var noget anderledes ved denne bustur hjem fra vagt; det følte væsentligt forskelligt fra de vanlige hjemture. Det havde også været en anderledes vagt, i hvert fald for mig. Det var som om jeg aldrig rigtig havde forladt hospitalet - for hvert sekund bussen bevægede sig væk og hospitalet blev mindre og mindre, følte jeg mig strækket hen over motorvejen, for til sidst at blive en tyndere og tyndere tråd. En surrealistisk forbindelse der kunne knække når som helst. Musikken spillede stille og roligt i ørerne. „.. Cracked eggs, dead birds..“

Med hovedet op ad den morgen kolde busrude, stirrede mit blik ud i ingenting. De optokinetiske refleksbevægelser i fuld flor.

»Mit sind var egentlig tomt, så jeg regnede ikke med at skulle græde, men i min blikflugt gik det op for mig, at hvis nogle fangede øjenkontakt eller talte til mig, ville trykket fra tårerne bryde dammen der holdte dem igen.«

På dens nordgående rejse, standsede bussen på et af dens stop. En mor med barnevogn og hendes søn i 7-8 års alderen trådte ind. De havde månedskort, og vi gik alle fri for rejsekort-automatens syntetiske skrig, gudskelov.

Moderen parkerede barnevognen ved klapsæderne, mens drengen satte sig på ældresæderne, de sæder som kigger ind mod hinanden, midt i den nedre sektion. Hun vendte sig mod drengen, anerkendte hans krav på opmærksomhed, og efterfølgende drejede hun hovedet for at kigge rundt i bussen. Som hun kiggede op i retning af mig, fandt min pande og mit blik bussens rude igen.

Mit sind var egentlig tomt, så jeg regnede ikke med at skulle græde, men i min blikflugt gik det op for mig, at hvis nogle fangede øjenkontakt eller talte til mig, ville trykket fra tårerne bryde dammen der holdte dem igen.

Godt nok havde hun forladt den fysiske verden, men hun sad nu alligevel på sædet ved siden af mig. Jeg kiggede ikke på hende, anerkendte ikke hendes tilstedeværelse. Det gør man ikke, det er en del af jobbet. Eller hvad?

Grå skyer og halv fugtig luft. Lyngby følte deprimeret, mens jeg satte skridt på hovedgadens brosten. Det prikkede på skuldrene, som om nogen stirrer en i nakken.

Hun skyggede mig på afstand.

Da jeg lagde hovedet på puden, kunne jeg langsomt give slip. Trætheden satte sig ind, og det gav tårerne fripas. Trods svien på kinden i den lille pøl af tårer på hovedpudebetrækket, sank mørket over mit sind.

»Der sad hun, på min stol foran mit bord, stirrede på mig. Hun var kommet med mig hjem.«

Jeg vågnede den eftermiddag med hendes mors skrig i ørene.

Ryggen oprejst fra sengen. Svedende. Hulkende. Synet sløret af grådens dug. Jeg tørrede mine drukkende øjne. Samlede mit tankespor med blikket på dynen, som dækkede mine underekstremiteter. Jeg kiggede op og i retning mod højre, udad mod lysindfaldet, i retning af mit vindue. Men mit blik rejste dertil blev afbrudt med øjenkontakt. Der sad hun, på min stol foran mit bord, stirrede på mig. Hun var kommet med mig hjem. Hendes spøgelsesblik borede min brystkasse som en ildtang, og moderens skrig begyndte at ekko højere og højere. Er det her meningen? Er det sådan her, det skal være?

123 sting satte jeg på to enæggede tvillinger en nattevagt for nogle år siden. Det tog godt og vel 3 timer. De var samme alder som hende. De var også

selvskadende. Journalen afslørede, at de havde oplevet overgreb fra en omsorgsperson tidligt i livet. Under sutureringen følte jeg mig ret upåvirket. Havde de mange år siden dengang, måske helet sårene på min sjæl? Jeg gjorde mig umage med hvert et sting. De ville nok pille dem op eller skære sig på ny, men altså hvis ikke andet var det en opportun mulighed for at give omsorg (og øve suturteknik).

Det var da jeg gav faren et trøstende kram omme bag, at tåredammen krakelerede. Igen. Jeg kunne ikke holde igen. Skarntyden har haft blomstret i min underbevidsthed og de næste mange nætter ville moderen ekko i mit kranie endnu engang. Sårene gable tydeligvis stadig vidt.

»Traumekaldet er ovre, og hun ligger inde på stuen.
Inde hos hende radierer hendes svulmede røde
kinder hendes frygt og ængstelighed.«

Der var et traumekald. En kvinde, hendes baby og kvindens mor var på vej ned ad landevejen. En bil tordner ind på siden af dem. Kvinden slipper forholdsvis uskadt. Barnet sendes efter hurtig vurdering til akut operation. Traumekaldet er ovre, og hun ligger inde på stuen. Inde hos hende radierer hendes svulmede røde kinder hendes frygt og ængstelighed. Hendes verden befinder sig i et limbo. Baby befandt sig i et limbo. Jeg var i gang med en sekundær gennemgang på hende. Alle spørgsmålene blev besvaret med latenstid. Forståeligt. Hun befandt sig et andet sted. Hun var i gang med strakt benløft, da det bankede på stuens dør. Jeg oplevede døren åbne sig i slow-motion. Sekundet skåret i tusind stykker. Hvordan den fænomenologiske oplevelse var for kvinden, tør jeg ikke skønne om.

Sygeplejersken sneg sig ind af den mindste døråbning. Lukkede døren bag sig. Vendte sig mod moderen. Et svagt smil listede sig frem på hendes ansigt. Operationen var ovre. Baby uskadt og i god behold. Kvinden brød i gråd, og jeg ligeså. De resterende minutter af gennemgangen satte jeg spor på hendes tøj, tæppe og sengetøj med tunge dråber fra mine kinder.

Det velkendte ekko kom på genbesøg igen den nat. Og i nætterne efter.

For ikke så længe siden oplevede jeg den efterårsnat på ny. Denne gang så jeg dog ikke blot på. Jeg havde mine knæ ved siden af hende. På hjemturen, nu akkompagneret af lydene fra min rustne cykelkæde og ikke bussens opus, vidste jeg hvem der ventede

derhjemme, og hvilken lyd jeg ville vågne til i nat.

»Jeg har ikke sovet så godt de sidste par dage.«

I fredags afsluttede jeg mit klinikforløb i børne- og ungdomspsykiatri (BUP). Vildt spændende speciale. KU har desværre kun dedikeret én uges undervisning og én uges klinik til specialet. Grotesk kan det menes. Særligt når man reflekterer over hvor meget forståelse og empati en udviklingspsykologisk indsigt giver. Ikke blot til BUP patienter, men mennesket generelt. Som kommende læger behandler vi trods alt ikke kun kroppe. Det er et sidespor, som vi i dag ikke skal ned ad. På min sidste dag i BUP, overhører jeg personalet snakke om et par enæggede tvillinger. De var kommet tilbage efter kortvarigt at have været ude. Den ene havde forsøgt springe ud af en bygning. Den anden forsøgte at skære halsen over på sig selv. Det var også noget med, at de engang havde fået sat 120 sting.

»Forældre i sorg er blevet min akilleshæl.«

Jeg har ikke sovet så godt de sidste par dage. Hvilket bringer mig til en realisering jeg har haft et stykke tid. Jeg kommer til at bære denne sårbarhed med mig. Muligvis gennem livet. De gange jeg har snakket med ældre læger, har de fortalt at man hærdes. Det er ikke fordi jeg ikke føler mig hærdet. Hjertestop, knivstik, højenergitraumer, selvmord, midaldrende der dør af kræft og jeg ved ikke hvad; de rører mig lidt ja (og det er jeg glad for!). Jeg græder til gengæld ikke, og jeg tager det ikke med hjem. De bliver også glemt.

Så længe det ikke drejer sig om forældre som pårørende. De patienter tager jeg nemlig med hjem og det går ikke. Mens jeg sagtens kan rumme sådanne episoder fra tid til anden, må jeg altså acceptere at jeg aldrig ville kunne blive pædiater eller ende i børne- og ungdomspsykiatrien. Uagtet hvor spændende jeg synes de specialer skulle være. Uagtet hvor meget jeg skulle holde af at hjælpe børn og unge. Forældre i sorg er blevet min akilleshæl. Sandsynligvis fordi jeg i sin tid aldrig fik debriefet eller søgt hjælp.

Skrigene varer stadig ved. I ny og næ.

Af Younes, MOK//Red.

Sexekspressens Vinterseminar

Hvor og hvornår: **Fredag 1. marts til søndag 3. marts**

Er du også vild med samtykke og formidling til unge? Vil du gerne møde og lave en masse socialt med en masse søde mennesker?

Så skal du tage med på Sexekspressens vinterseminar! Fredag eftermiddag bliver vi hentet i en fælles bus og tager til en hytte i Jægerspris, hvor vi skal hygge hele weekenden!

Hvis du er ny, så er det her din mulighed for at blive uddannet og klar til at undervise søde 7-10. klasser – og snart også gymnasier – i seksualundervisning!

For de gamle er der spændende oplæg og workshops. Hver aften er der sociale aktiviteter som vores helt egen underholdningsgruppe står for, så det er den perfekte mulighed for virkelig at komme godt ind i Sexekspressen! Kæmpe anbefaling!

Hilsen PR ansvarlige der selv joined Sexekspressen ved at tage af sted en hel weekend uden at kende nogen på forhånd! Vi glæder os til at se dig! Læs meget mere om eventet i vores linktree <3

Månedsmøde i Sexekspressen

Hvor og hvornår: **Torsdag 7. marts kl. 17** i Studenterhuset

I Sexekspressen holder vi de hyggeligste månedsmøder! Til møderne kan du høre hvad der rører sig i vores dejlige basisgruppe, og fortællinger fra de eksperter der har været ude og undervise den seneste måned – men vigtigst af alt kan du bruge en aften i fantastisk selskab! Efter mødet diskuterer månedens mester madhold op med lækker aftensmad og vi drikker en øl eller ti afhængigt af stemningen! <3

Du kan holde dig opdateret på alt vi laver og læse meget mere om de enkelte begivenheder løbende som vi annoncerer dem ved at scanne QR koden eller gå ind på [www.linktr.ee/sexekspressen!](http://www.linktr.ee/sexekspressen)
Vi glæder os til at se dig! <3

Bamsehospitalet

I anledning af vinterferien, skal Bamsehospitalet besøge **BAMSEHOSPITALET**® Hvidovre C storcenter og behandle en masse syge bamser! Om du er ny eller erfaren bamselæge, så frygt ej: vi sørger for oplæring på dagen. Selve arrangementet foregår fra kl. 10 til kl. 13 efterfulgt af fælles oprydning. Vi mødes derude kl. 9.30 (kl. 9.15 hvis du ikke har prøvet det før og skal oplæres).

Ø har du nogle spørgsmål, er du så velkommen til at skrive til os på messenger eller til vores mail: bamsehospitalet.kbh@gmail.com

PUFF og Det Medicinske Selskab i København inviterer til FORSKERSKOLE 2024

Skal du til at skrive kandidatopgave? Er du i gang med et forskningsår? Eller vil du bare have styr på din forsknings-ABC?

Det Medicinske Selskab i København inviterer til FORSKERSKOLE **mandag d. 4/3 kl 16:00** i DomusMedica. På forskerskolen vil du kunne møde nogle af Københavns bedste lægevidenskabelige forskere, der på få timer vil lære dig alt det vigtigste før du kaster dig ud i den kliniske forskning. Til gavn for både din opgave og patienterne. Aftenen er åben for medicinstuderende på alle semestre.

Spørgsmål? Kontakt os på kontakt@puffnet.dk.

Scan QR-kode for facebookbegivenheden:

Tilmelding kræver medlemskab (som er gratis for stud.med):

<https://dmsk.dk/begivenhed/forskerskole>

Harvard Medical School – Massachusetts Eye and Ear

Her får du mulighed for at komme på klinisk observership på Massachusetts Eye and Ear MEE (Harvard Medical School), Boston.

Der er etableret et samarbejde imellem Massachusetts Eye and Ear Infirmary (Harvard Medical School) ØNH-afdelingen på Rigshospitalet. Ansvarlig for samarbejdet er professor, Christian von Buchwald.

To studerende få mulighed for at være med i den kliniske hverdag på MEE.

Alle med interesse for ØNH der senest i forårssemesteret har gennemført kurset, opfordres til at ansøge – topkarakterer og publikationer er ikke en forudsætning for ansøgning.

Krav:

- Du er på kandidat-delen og har afsluttet ØNH-kurset inden opholdet i USA påbegyndes
- Du er interesseret i ØNH
- Du taler godt engelsk og kan klare dig i udlandet.
- Du skal kunne være væk hele juni måned

Hvis ovenstående har interesse bedes du indsende følgende:

- Motiveret ansøgning på engelsk (max. 1/2 A4 side)
- Karakterudskrift
- CV (max 1 A4 side)

I tilfælde af spørgsmål ved kontakt til en af kontaktpersonerne for udvekslingsaftalen:

Medicinstuderende Klara Bay Rask på: klararask@hotmail.com

Professor Christian von Buchwald på: christian.von.buchwald@regionh.dk

Deadline er fredag **d. 15. marts kl. 12.**

Fonde kan søges til dækning af flyrejse, logi og fee mv.

Til Professor Christian von Buchwald på adressen:

Rigshospitalet, Inge Lehmannsvej 8, 2100 København Ø, Kontorafsniit 6033, opgang 6, 3. sal (mærk kuverten Boston) eller e-mail: christian.von.buchwald@regionh.dk med cc klararask@hotmail.com i emnefeltet skal der stå Boston S2024.

Intensiv afdeling på Køge Universitetshospital

Vi er et lille VT-hold, som er tilknyttet Intensiv Afdeling på Køge Universitetshospital.

Krav: bestået VT-kursus, 100 VT-timer

Ansøgningsfrist: **20-02-2024**

På afdelingen erstatter vi i princippet en intensivsygeplejerske, så hvis der er mange patienter, kan vi blive sat til at passe en patient selv. Dette sker dog sjældent, og ofte arbejder man sammen med en sygeplejerske, hvor der ofte er rig mulighed for at tilegne sig ny viden og kompetencer inden for den intensive patient.

Log ind på din vagtprofil for at læse stillingsopslaget og ansøge stillingen.

Scandinavian Eye Center

Til udvidelse af teamet, søger vi engagerede og positive medicinstuderende til vores øjenklinik i Hellerup.

Vi søger medicinstuderende med interesse i primært eftermiddags/aftenarbejde.

Scandinavian Eye Center er en succesrig øjenklinik, der er den førende klinik indenfor grå stær og

Refraktiv kirurgi. Klinikens patientkategori er offentlige patienter, selvbetalende patienter og forsikringspatienter. Derfor søger vi medicinstuderende, der skal udføre forundersøgelse med henblik på grå stær operation. Det vil sige, opmåling og vejledning af patienter inden de kommer ind til øjenlægen, der undersøger og lægger plan for patienten inden operation. Vi beskæftiger 12 faste medarbejdere samt konsulenter. Klinikken er beliggende på Hans Bekkevalds Alle 7 i Tuborg Havn, Hellerup.

Vi tilbyder en meget spændende og dynamisk arbejdsplads i de bedst tænkelige rammer.

Klinikken er udstyret med det nyeste og bedste teknologi inden for oftalmologien.

Vi vil sikre vores kommende medicinstuderende en god introduktion og oplæring.

Ansøgningsfrist: hurtigst muligt.

Ansøgningen med CV sendes til: info@scandinavianeyecenter.com

Med venlig hilsen

Mette Arling

Hans Bekkevalds Alle 7

2900 Hellerup

ma@scandinavianeyecenter.com

Tlf: 38 40 13 00

www.scandinavianeyecenter.com

Thoraxkirurgisk Klinik RT 2152 på Rigshospitalet

Lægevikarhold 7701 søger 2 nye medlemmer til oplæring i marts 2024 og start på holdet med selvstændige vagter i april 2024.

Krav: bestået SPV-kursus, 200 SPV-timer

Ansøgningsfrist: **21-02-2024**

Stillingen indebærer centrale lægefaglige arbejdsopgaver og giver derfor god rutine i journalskrivning, klinisk patientkontakt og objektiv undersøgelse på en klinisk bred vifte af patienter med primær og sekundær thoraxkirurgisk sygdom. Arbejdet kræver overblik og evne til at prioritere på travle vagter, men er i øvrigt lærerigt og spændende med gode rammer for faglig udvikling.

Log ind på din vagtprofil for at læse stillingsopslaget og ansøge stillingen.

Summer Course in International Health 5. - 23. August 2024

Vil du være sikker på at få en plads på det efterspurgte kursus i International Sundhed og dermed også være sikret optag på "Int. Study Exposure – Health Provision in Tropical Africa" med klinisk ophold i Tanzania efterår 2024 eller forår 2025?

Så meld dig som medarrangør! Men gør det KUN hvis du er indstillet på at yde et solidt stykke arbejde før og især under kurset.

De primære opgaver består i kontakt til vores dygtige undervisere, planlægning af sociale aktiviteter, drift medens kurset løber. Du skal kunne deltage i 4 planlægningsmøder i marts, april, maj, og juni og 4. August det meste af dagen samt et opsamlingsmøde med middag efter kurset. Der vil derudover være ad hoc møder af kortere varighed. Der vil være undervisning hver dag i tidsrummet ca. 9-16 fra d. 5.- 23. august, hvor det forventes at du er til stede. Desuden enkelte aftenarrangementer.

Du får en værdifuld erfaring i kursusplanlægning og sædvanligvis gode bekendtskaber og kontakter inden for feltet.

Kurset er velorganiseret – har eksisteret siden 1967 (tidl. "Tropekurset").

For at komme i betragtning som medarrangør skal du opfylde betingelserne for optag på "Int. Study Exposure – Health Provision in Tropical Africa" under det valgfrie 5. semester på kandidatuddannelsen i medicin: <https://kunet.ku.dk/studie/medicin-ka> hvor du automatisk optages til 8 ugers klinisk ophold i Tanzania i enten efterår 2024 eller forår 2025 (medarrangører har stærkt medindflydelse på egen udsendelsesperiode).

Har dette din interesse så send en kortfattet motiveret ansøgning til sommer kursus koordinator Birgitte Gantriis på big@kundt.ku.dk Inden **16. Februar kl. 12.00, 2024.**

Vi glæder os til at høre fra dig!

www.sund.ku.dk/uddannelse/sommerkurser

KØBENHAVNS
UNIVERSITET

Stuenterklubben holder lukket i uge 7 & 8

FORDI REVYEN LAVER EN LÆKKER REVY TIL OS!

HUSK HG INTRO D. 26/2 FRA KL. 15

MOK INDSUPPLERER

Mille kan godt lide Moët.

Vil du også ligge i en lyngeng med din bedste ven?

Så kom med i MOK!

MOK står for både vennerne og lyngengen, men man er også velkommen til at ansøge sammen med en ven og/eller lyngeng.

Hvis du vil være med eller bare høre lidt mere om MOK så send en mail på mok@mok.dk eller stik hovedet ind forbi vores lille hyggelige lokale i studhus hvilken som helst mandag mellem 16 og 20.

ER DU STADIG I TVIVL?

Derfor skal du tage et SPV-kursus og blive FADL-vagt

1

Som SPV'er (sygeplejevikar) får du et meget fleksibelt studiejob og mulighed for at tjene gode penge

2

Et SPV-kursus giver dig en unik mulighed for at tilegne dig mange forskellige kompetencer

3

Teori i praksis!
Du bliver en endnu bedre læge, hvis du har afprøvet din teori i praksis ved at arbejde som sygeplejevikar

4

Med et SPV-kursus sikrer du dig en uvurderlig viden om "livet på afdelingerne" og - ikke mindst - specialiseret viden om de interne medicinske-, kirurgiske- og øvrige specialer herunder indenfor psykiatrien

5

Jo flere vagter du tager på hospitalerne jo bedre føler du dig klædt på til livet som færdig læge. Med SPV-erfaring kan du senere søge plads på et af de mange attraktive hold

Psykiatrigruppen for medicinstuderende har dette forår en serie af skriv der udgives i MOK. Til glæde for alle medicinstuderende ved Københavns Universitet.

PSYKOSEN I TOVE DITLEVSENS "ANSIGTERNE"

Mikrofoner i puderne, stemmer fra vandrørene, kvindelige patienter med æselhoveder, forgiftet saftvand. I romanen *Ansigterne* (1968) møder man Tove Ditlevsens alter ego, forfatteren Lise Mundus, som er indlagt på en lukket psykiatrisk afdeling efter et selvmordsforsøg. Forud for indlæggelsen har Lise været plaget af hallucinationer og tiltagende persekutoriske vrangforestillinger. Hun har isoleret sig mere og mere i hjemmet, hvor hun bor sammen med sin mand Gert, sine tre børn og deres husholderske Gitte med hvem Gert driver en affære. Lises ældste datter fra et tidligere ægteskab, Hanne, skulle angiveligt dele samme skæbne. Som naturlig konsekvens, oplever Lise en fremmedgørelse i rollen som mor, og trækker sig gradvist fra familien.

Indledningsvist i romanen får man en fornemmelse af, at psykosen ligger og lurker som to onde øjne i mørket. Det er et indre kaos, der endnu ikke har manifesteret sig i den ydre verden. Lise ligger i sin seng, alene, som et stivnet insekt fanget i spindelvæv: "Stemmerne kom hjem til hende igen og kunne med en smule tålmodighed skilles ude fra hinanden som trådene i et sammenfiltret garnnøgle." I en tilstand af apati forsøger Lise at få samling på kakofonien af tanker, hvis altovervejende tema er ansigterne: "De sov, og deres ansigter var fraværende og fredelige, og de skulle ikke bruges igen før i morgen. Måske havde de ovenikøbet sparsommeligt lagt dem fra sig ovenpå tøjet, for de trængte til hvile og var ikke strengt nødvendige under søvnen."

Ansigterne har en central betydning i romanen. I en artikel fra *Information* (2016) skriver Lasse Gammelgaard, at ansigterne særligt kan tillægges en eksistentiel og en patologisk betydning. Det eksistentielle fremhæver, hvad et ansigt fortæller om ens personlighed, hvilket kommer til udtryk i Lises ejendommelige beskrivelser af de mennesker, hun møder: "Hendes ansigt var skrøbeligt og glasagtigt, som kunne en nysen i to meters afstand få det til at bryde i tusinde stykker, der aldrig mere kunne sættes sammen igen." Den patologiske betydning er de ansigter, som kun Lise ser, de visuelle hallucinationer.

Som læser forsøger man at skelne den eksistentielle betydning fra den patologiske. Lises beskrivelser taler direkte til læserens indre forestillingsunivers og demonstrerer hendes evne som forfatter til at skildre de dybe og subtile nuancer i det usagte. Samtidig er de besynderlige, tenderende til det hyperrefleksive. Man oplever en

uomtvistelig sameksistens mellem psykosen og fortællekunsten.

Lises indre kaos begynder langsomt at sive. Hun fornemmer, at Gert og Gitte er i færd med at planlægge et komplot imod hende, at de taler om hende bag hendes ryg: "Stemmerne nedefra blev højere, og som drevet af en andens vilje gik Lise hen og lagde sig på knæ, mens hun lagde øret ind til varmtvandsrørets udløb gennem gulvet [...] Nu sad de derinde og ventede på, at hun skulle tage tabletterne." Ikke længe efter indtager Lise en overdosis sovetabletter, ikke med håbet om at dø, men blot ønsket om at blive fjernet fra den verden hun ikke længere kan genkende.

Under indlæggelsen får psykosen lov at rase, og romanens kernekonflikt udfoldes. Temaet for Lises hallucinationer bærer i stigende grad præg af, at Gert og Hanne har et forhold og planlægger at gifte sig, "dog med den sløring – det røgslør – der ligger i, at Lise lider af vrangforestillinger", som Steffen Groth skriver i en artikel fra *Information* (2023). Her henviser Groth til Ditlevsens egen beskrivelse af romanen i selvbiografien *Om sig selv* (1975). Groth fremfører, at *Ansigterne*, i kølvandet på Lise Munk Thygesens bog *Tove Ditlevsen var min mormor* (2023), i virkeligheden henviser til ægteskabet med Victor Andreasen, og de overgreb, der med stor sandsynlighed fandt sted mod Ditlevsens datter, Helle Munk.

Efter Lises udskrivelse, bliver hun hentet af Gert, der har fyret Gitte og bønfaller Lise om tilgivelse. Da Lise angstfuldt spørger Gert, om han har haft et forhold til Hanne, svarer han: "Sandheden, Lise, er lige så irriterende som neglerødder. Har du nogensinde kendt et menneske, den har gavnet det mindste?". Til læserens store fortvivlelse accepterer Lise dette ikke-svar, og romanens afslutning, som Lise Busk-Jensen skriver i artiklen *Moderkærlighed* (1985), afslører "at den egentlige konflikt ikke er lagt åbent frem i handlingsforløbet. Psykosen overvindes mere skjult i Lises indre kampe med sine idealer og fantasier." Lises psykotiske oplevelser bliver altså røgsløret, der giver Ditlevsen mulighed for at fortælle det, som er allermost smertefuldt, og grænsen mellem syg og rask udviskes gradvist.

Anne Sofie Abildskov
Dahl, stud.med.

